

تفکر و اندیشه

کارت ۱
بخش ۱

پرسش‌ها

۱. اندیشه مانند بذری است که در جوانه می‌زند، در ریشه می‌دواند و برگ و بار آن به صورت ظاهر می‌گردد.

۲. نمونه‌هایی از فواید «اندیشه» را بیان کنید.

۳. شکوفاکننده استعدادها و نویددهنده به آینده‌ای زیباتر، است که می‌تواند از برترین باشد.

۴. با توجه به سخن پیامبر اکرم (ص): «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ

التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَفِي قُدْرَتِهِ»، برترین عبادت چه چیزی

معرفی شده است؟

تفکر و اندیشه

کارت ۱
بخش ۱

پاسخها

۱. ذهن - دل و قلب - اعمال

۲. اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد، استعدادها را شکوفا می‌کند و امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌بخشد. علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادتها باشد.

۳. اندیشه - عبادتها

۴. برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست.

پرسش‌ها

۱. هر انسانی براساس ، خدا را می‌یابد و را درک می‌کند.
۲. **شناخت اولیه‌ای** که هر انسانی درباره خداوند دارد، چیست؟
۳. با توجه به شناخت اولیه‌ی انسان از خداوند، قرآن کریم انسان‌ها را به چه چیز فرا خوانده است؟
۴. قرآن کریم، راه‌های گوناگونی را برای خدا و نیز شناخت و او به ما نشان می‌دهد.
۵. یکی از راه‌هایی که قرآن کریم برای **معرفت عمیق‌تر** درباره‌ی خداوند به ما نشان داده است، چیست؟

پاسخها

۱. فطرت خویش - حضورش

۲. هر کدام از ما، بر اساس فطرت خویش خدا را می‌یابیم و حضورش را درک می‌کنیم. به روشنی می‌دانیم در جهانی زندگی می‌کنیم که آفریننده‌ای حکیم آن را هدایت و پشتیبانی می‌کند و به موجودات و مخلوقات مدد می‌رساند.

۳. قرآن کریم ما را به معرفت عمیق‌تر درباره خداوند فرا می‌خواند و راه‌های گوناگونی را برای درک وجود او و نیز شناخت صفات و افعال او به ما نشان می‌دهد.

۴. درک وجود - صفات - افعال

۵. یکی از این راه‌ها تفکر درباره نیازمند بودن جهان، در پیدایش خود، به آفریننده و خالق است.

پرسش‌ها

۶. **مقدمه اول** درک نیازمندی جهان به خدا در پیدایش چیست؟

۷. **مقدمه دوم** درک نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را بیان کنید.

۸. پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست برای موجود شدن به چه چیزی نیازمندند؟

۹. **شرط عدم نیازمندی** یک موجود به دیگری در آفرینش چیست؟

پاسخها

۶. مقدمه اول: اگر به خود نظر کنیم، خود را پدیده‌ای می‌یابیم که **وجود و هستی‌مان از خودمان نیست**. در اشیای پیرامون نیز که تأمل کنیم، آن‌ها را همین گونه می‌بینیم؛ حیوانات، نباتات، جمادات، زمین، ستاره‌ها و کهکشان‌ها، همه را پدیده‌هایی می‌یابیم که وجودشان از خودشان نبوده و نیست.
۷. مقدمه دوم: پدیده‌ها که وجودشان از خودشان نیست، **برای موجود شدن نیازمند به پدید آورنده‌ای هستند** که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد؛ همان‌طور که چیزهایی که شیرین نیستند، برای شیرین شدن نیازمند چیزی هستند که خودش شیرین باشد.
۸. پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدید آورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد.
۹. این است که خودش ذاتاً موجود باشد. در این صورت چنین چیزی دیگر پدیده نیست و نیاز به پدید آورنده نخواهد داشت؛ همواره بوده است و همواره خواهد بود.

پرسش‌ها

۱۰. ابیات زیر به کدامیک از مقدمات نیازمندی جهان به خدا در پیدایش اشاره دارد؟ مفهوم آن را بیان کنید.

«ذات نایافته از هستی، بخش چون تواند که بود هستی بخش»

«خشک ابری که بود ز آب تهی ناید از وی صفت آبدهی»

۱۱. با توجه به مقدمه اول و دوم نیازمندی جهان به خدا در پیدایش چه نتیجه‌ای می‌توان گرفت؟

۱۲. با توجه به آیه شریفه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ» به سؤالات زیر پاسخ دهید:

الف) نیاز انسان به خدا شامل چه چیزهایی می‌شود؟
ب) چرا خداوند می‌تواند نیاز انسان و هر موجود دیگری را برطرف کند؟

پاسخها

۱۰. مقدمه دوم؛ پدیده‌ها، که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند پدیدآورنده‌ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجود خودش از خودش باشد. ۱۱. از مقدمه اول و دوم نیازمندی جهان به خدا در پیدایش نتیجه می‌گیریم که ما و همه پدیده‌های جهان، در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده‌ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه هستی باشد. این موجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می‌شود.

۱۲. الف) انسان هر چه دارد از خدا دارد و تمام داشته‌هایش از خداست. بالاترین داشته انسان همان نعمت وجود است که خدا به او عطا کرده است. از این رو انسان در هستی خود به خدا نیازمند است و این نیاز همواره و در هر آن است و هیچ‌گاه قطع یا کم نمی‌شود. ب) زیرا خداوند تنها بی‌نیاز مطلق (غنی) است و به هیچ چیز وابسته نیست، می‌تواند نیاز هر موجود دیگری را برطرف کند و همه موجودات از جمله انسان فقیرند و برای وجود و هستی خود به خداوند نیازمندند.

پرسش‌ها

۱۳. رابطه «جهان با خدا» و «بنا با مسجد» در پیدایش و چیدمان اجزا چگونه است؟

۱۴. آیا جهان فقط در پیدایش به خداوند نیازمند است؟

۱۵. چرا وجود و بقای بنا و نیز وجود مصالح و خواص آنها، همه وابسته به خداست؟

پاسخها

۱۳. مسجد از مصالح ساختمانی مانند خاک و سنگ و ... تشکیل شده که هیچکدام از آنها را بنا به وجود نیاورده است. هریک از این مصالح نیز خواصی دارند که بنا آن را ایجاد نمی‌کند. بنا نه چسبندگی گچ را ایجاد می‌کند نه سختی و استحکام سنگ را؛ به عبارت دیگر بنا نه اجزای ساختمان را پدید آورده و نه خواص آن اجزا را. کار بنا فقط جابه‌جا کردن مواد و چینش آنهاست. اما خداوند، خالق سنگ، گچ و خواص آنها و حتی خالق خود بنا است.

۱۴. خیر؛ جهان همواره و در هر «آن» به خداوند نیازمند است و این نیاز هیچ‌گاه قطع و یا کم نمی‌شود. در بقا هم به خدا نیازمند است.

۱۵. زیرا خداوند، خالق سنگ و گچ و چوب و خواص آنها و حتی خالق خود بنا است. بر همین اساس وجود مصالح و خواص آنها، همه وابسته به خدا است و خداوند هر لحظه اراده کند آنها را از بین می‌برد و ساختمان متلاشی می‌گردد.

پوش‌ها

۱۶. رابطه خداوند با جهان، تا حدی شبیه رابطه با است.

۱۷. شباهت رابطه خدا با جهان و مولد برق با جریان برق در چیست؟

۱۸. تفاوت رابطه «خدا با جهان» و «بنا با مسجد» را **در** **بقا** شرح دهید.

۱۹. چرا موجودات دائماً به پیشگاه الهی **عرض نیاز** می‌کنند؟

۲۰. ابیات زیر بیانگر چه مفهومی است؟

«ما چو ناییم و نوا در ما ز توست / ما چو کوهیم و صدا در ما ز توست»

ما که باشیم ای تو ما را جانِ جان / تا که ما باشیم با تو در میان

ما عدم‌هاییم و هستی‌های ما / تو وجود مطلق، فانی نما»

پاسخها

۱۶. مولد برق، جریان برق

۱۷. هنگامی که مولد برق متوقف می‌شود، جریان برق هم قطع می‌شود و لامپ‌های متصل به آن نیز خاموش می‌شود که این موضوع نیازمندی جریان برق در بقا به مولد را مشخص می‌کند: همانند نیازمندی جهان به خدا.

۱۸. مسجد با ساخته شدن، از بنا بی‌نیاز می‌شود اما موجودات چنین نیستند و پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظه نخست خلق شدن به خداوند نیازمند هستند. از این رو دائماً با زبان حال به پیشگاه الهی عرض نیاز می‌کنند.

۱۹. زیرا موجودات پس از پیدایش نیز همچنان، مانند لحظه نخست خلق شدن، به خداوند نیازمند هستند.

۲۰. نیاز دائمی موجودات جهان به خداوند

پرسش‌ها

۲۱. با توجه به آیه شریفه «يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ» به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف) چرا موجودات پیوسته از خداوند درخواست دارند؟

ب) چرا خداوند هر لحظه دست‌اندرکار امری است؟

۲۲. درک نیازمندی به خدای بی‌نیاز در انسان‌های ناآگاه و آگاه چگونه است؟

۲۳. هرچه انسان به خود و بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و خود را بیش‌تر ابراز می‌کند.

۲۴. افزایش **خودشناسی** چه مواردی را به همراه دارد؟

پاسخها

۲۱. الف) چون همه‌ی موجودات برای لحظه لحظه وجود خود محتاج و نیازمند خدایند و اگر خداوند لحظه‌ای آنان را به حال خود واگذارد همه نیست و نابود می‌شوند. همچون منبع نوری که اگر یک لحظه نور افشانی نکند پرتوهای نور از بین خواهند رفت.
- ب) نیازهای دائمی موجودات لطف و فیض دائمی را طلب می‌کند، او هر لحظه دارای فیضی جدید و مستمر برای آفریده‌هاست. چنین نیست که خداوند، عالم را آفریده و آن را به حال خود رها کرده باشد بلکه همواره امور هستی را تدبیر و اداره می‌کند. بنابراین او هر لحظه دست اندر کار امری است.
۲۲. انسان‌های ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند، بی‌توجه‌اند؛ اما انسان‌های آگاه دائماً سایه لطف و رحمت خدا را احساس می‌کنند و خود را نیازمند عنایت پیوسته او می‌دانند.
۲۳. معرفت- رابطه‌اش با خدا - عجز و بندگی
۲۴. افزایش خودشناسی ← درک بیشتر و نیاز ← افزایش عبودیت و بندگی